

mei 2022

Brem op tweede paasdag gefotografeerd op De Paltz. Meer: zie de fotowerkgroep <http://fwq-eemland.pgserve.nl/cpg/>
Foto Dick Nagelhout

Agenda

- **Zaterdag 7 mei**, vogeltelling bij de Westdijk, Bunschoten-Spakenburg, 09.00-10.00 uur.
- **Zondag 15 mei**, openstelling Paleistuin tegenover Paleis Soestdijk, 11.00-16.00 uur. Ook zaterdag 18 juni, zaterdag 10 september, zondag 18 september, zondag 23 oktober. Tevens zomeropenstelling van zaterdag 9 juli tot en met zaterdag 3 september en zondag 31 juli en zondag 21 augustus van 11.00-15.00 uur.
- **Zondag 15 mei**, workshop natuurfotografie voor kinderen 8-14 jr, koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4, Stoutenburg. Reserveren via www.utrechtslandschap.nl of via mail aan koetshuisstoutenburg@gmail.com.
- **Zondag 22 mei**, slootjesvissen afgelast in verband met vogelgriep.
- **Zondag 22 mei**, blotevoetenwandeling 13.30-15.30 uur bij Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4, Stoutenburg. Reserveren via www.utrechtslandschap.nl of via mail aan koetshuisstoutenburg@gmail.com.
- **Voor wandelingen** en andere activiteiten in onze IVN-buurregio's zie afdeling [Gooi en Omstreken](#), [Amersfoort](#), [De Bilt en omstreken](#) of [Heuvelrug en Kromme Rijn](#).
- **Download [hier](#)** het **natuurblad van de afdeling** Vecht en Plassengebied en [hier](#) van de afdeling Heuvelrug en Kromme Rijn (Zeist) en [hier](#) van de afdeling Veenendaal-Rhenen.
- **Meld je [hier](#)** aan voor de nieuwsbrief van het **Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht**.

De Kwekerij/boomgaard van het Paleis komende tijd

Tekst Wim Kok, foto's diverse vrijwilligers

- Met ongeveer 20 vrijwilligers is er afgelopen winter en voorjaar hard gewerkt. Er zijn veel **extra fruitbomen** geplant. Langs de Praamgracht achter de beukenhaag staan nu 6 wilgen; deze zullen we later knotten.

- Er zijn bloemen en groenten gezaaid, deels eerst in de grote kas, en er zijn veel rijen dahlia's gepoot. In juli zal de plukbloementuin weer stralen alsook de **wilde bloementuin**; dat blijft een uitdaging.

- Er komen twee mooie klimplaatsen voor fleurige en geurige lathyrus. Vóór het appelhuis leggen we nu een **extra bloementuin** aan, de appelpunt. Her en der zijn bloembollen gepoot.

- Begin dit jaar is ook de **stormschade**

hersteld. De grote takken die van een oude prunus omwaaiden hebben we benut voor een takkenril. Bijzonder was dat de blokhut, waar ons gereedschap in opgeslagen ligt, twee decimeter was verschoven van de betonplaat; het is hersteld.

- Het Paleis heeft twee mooie nieuwe **houten hekken** gemaakt; dat is meer in landgoedstijl. Onze nieuwe burens, de Herenboeren, hebben zich al diverse keren laten zien. We zullen de naastliggende akkers groen zien worden.

- We hebben een paar extra **vogelnestkastjes** opgehangen. We moeten afwachten of de nestkast voor steenuilen bewoond zal worden. De broeihoop voor ringslangen is met hulp van Harry opnieuw opgezet; er zijn takken, hooi en paardenmest in verwerkt.

- Van enkele mensen hebben we houten **tuinmeubels** gekregen, waaronder een mooie zelf gemaakte tuinbank van Piet Huisman. We zouden graag nog meer mooie zitjes willen creëren.

- We hebben een **inrichtingsplan** gemaakt voor het nieuwe achterste vak van ongeveer 2000 m². Dit plan ligt nu ter goedkeuring bij het Paleis, omdat de kwekerij/boomgaard meedoet met de door de provincie vereiste natuurcompensatie. De invulling zal niet eerder dan in het najaar starten.

● Onze eerste open dag was op Paasmaandag. Er was fruitbloesem, het was prachtig lenteweer en we werden door 355 mensen bezocht. Het was mooi voor de vrijwilligers om het enthousiasme van bezoekers te zien. De uitgebreide speurtocht en infokaarten van Els werden goed bekeken. Onze nieuwe imker, Mirjam Stolk uit Baarn (IVN-lid), was met haar dochter van de partij met leuk educatief materiaal. De volgende open dag is **zondag 15 mei (11 tot 16 uur)**. Dan zijn ook de schapen er weer en doen enkele IVN'ers een kinderactiviteit. Kom kijken naar de laatste bloesem en zie hoe alles groeit en hoe insecten en vogels ons weten te vinden.

Fête de la Nature in de Paleistuin

Piet van Dijk

● De open dag op de Paleistuin op zaterdag 3 september wil het bestuur combineren met een landelijke activiteit van het IVN, het Fête de la Nature. De bedoeling is om aandacht voor de natuur te combineren met iets cultureels. Het bestuur beraadt zich op de invulling maar **ideeën hiervoor zijn hartelijke welkom** bij de secretaris.

● In het weekend van 2,3,4 september viert het IVN alweer de 9de editie van [Fête de la Nature](#)! In het hele land worden er diverse kleinschalige natuurfestjes georganiseerd. Denk aan een muziekoptreden in de buitenlucht, yoga in de duinen, een speurtocht door het bos, of een duurzame BBQ in het park. Alles kan! Fête de la Nature is namelijk een grassroots natuurfestival: iedereen kan een activiteit organiseren. Dit jaar hopen we 300 natuurfestjes door heel Nederland te realiseren met 10.000 bezoekers! Zo betrekken we meer mensen bij de natuur op een manier die bij hen past.

Wil je sfeer proeven? Bekijk dan de beelden van vorig jaar in deze video: [Fête de la Nature 2021 was een feestje!](#)

De Paardenkamp gaat natuur langs Birkstraat versterken

Piet van Dijk

- De gemeente Soest heeft met stichting De Paardenkamp een **beheerovereenkomst** gesloten. Daarin zijn afspraken vastgelegd over het beheer en ontwikkeling van natuur en landschap in het gebied De Birkt, aan weerszijden van de Birkstraat.
- Het gebied De Birkt vormt de **overgangszone** tussen het beboste gebied van de Utrechtse Heuvelrug en het laag gelegen open landschap van de Eem. De **Birkstraat** is hierin de centrale as, beplant met oude eiken.
- Zowel aan de noordzijde als aan de zuidzijde van de Birkstraat heeft De Paardenkamp haar gronden. De **zuidzijde** kenmerkt zich door een **coulissenlandschap**: relatief kleine percelen, van elkaar gescheiden door haaks op de bosrand staande houtsingels en bomenrijen. Het landschap aan de **noordzijde** kenmerkt zich door een toenemende **openheid** richting de Peter van den Breemerweg. Langs de oprijlanen naar de boerderijen staan eikenlanen, achter de boerderijen begint het open landschap. Met weilanden en sloten en een enkele wilg of es.

- De Paardenkamp vindt het **beheer en versterking van natuur en landschap** belangrijk, mede omdat dit door bezoekers zeer wordt gewaardeerd. Het bestuur heeft in 1999 besloten dat ze het huisvesten en verzorgen van oude paarden op een professionele manier wil bereiken.
- De eigendommen van de Paardenkamp liggen in een kleinschalig agrarisch cultuurlandschap met graslanden, houtsingels, houtwallen en bosjes. Ze moeten onderhouden worden op een manier zoals het **beheer al eeuwenlang** plaatsvindt. Er is hier dus geen sprake van zelfregulerende natuur, omdat daarmee het karakter van het gebied verloren gaat.
- Aan de **noordzijde**, dus de polderkant, wordt in de winter van 2022/2023 een nieuwe **poel** aangelegd. Ook komen er daaromheen **natuuroevers** van in totaal 1740 vierkante meter (met een oeverbreedte van 2,4 m wordt dit in totaal 4176 vierkante meter) langs sloten en bloemrijker graslanden. Deze elementen moeten wel zelfregulerend worden. Alleen moet er ingegrepen worden tegen verschraling en schaduw.
- Aan de **zuidzijde** wordt ook in de winter van 2022/2023 aan de bosrand het aandeel naaldhout verminderd. Er komt ook een **nieuw stukje bos van 700 m2** met zomereik, hazelaar, lijsterbes, vuilboom en meidoorn. De houtsingels en houtwallen die haaks op de Birkstraat

staan worden hersteld en er worden ook **nieuwe (totaal 430 meter)** aangelegd. Een of meer van die houtsingels worden doorgetrokken naar de noordkant.

- De gemeente Soest gaat, als er een grootschalige renovatie van de Birkstraat aan de orde is, onder de weg een **ecologische verbinding** realiseren. Bij erven van boerderijen worden zo nodig 'dominante boomgroepen' aangelegd of hersteld. De graslanden worden natuurlijk beheerd, waarbij gestreefd wordt naar een 'stabiele grasmat' met voldoende voedingsstoffen voor paarden.
- De uitvoerige en gedetailleerde beheersovereenkomst is op te vragen bij de secretaris.

Natuuractiviteiten rond kasteel Stoutenburg

Mariandel Mooijman, Utrechts Landschap

- Kinderen van 8 tot 14 jaar, houden jullie van de natuur EN van fotograferen? Kom dan op zondag 15 mei a.s. met een leeg SD-kaartje en een volle accu in je camera naar Stoutenburg. Na uitleg van de fotograaf gaan we het bos in om zelf foto's te maken met een ervaren fotograaf. Na het fotograferen is er wat te drinken en neemt de fotograaf wat foto's met iedereen door. Zo sluiten we een leerzame gezellige

buitenmiddag af en heeft iedereen meerdere digitale foto's om thuis te laten zien.

- Tijd: zondag 15 mei van 13.30 tot 15.30 uur
- Leeftijd: kinderen vanaf 8 jaar (tot ca. 14 jaar)
- Reserveren noodzakelijk en kan via de website
- Kosten: € 7,00 per persoon
- Locatie: Informatiecentrum Het Koetshuis Stoutenburgerlaan 4, 3835 PB Stoutenburg. www.utrechtslandschap.nl, e-mail: koetshuisstoutenburg@gmail.com.

- Hoe voelt het om op blote voeten in het bos te lopen? Ervaar hoe dit is en wandel met ons mee op zondag 22 mei 2022 van 13.30 tot ca 15.30 uur. Samen met onze gidsen, Bep en Simone ervaar je hoe dit is. De gidsen laten je voelen hoe het is om op je blote voeten te lopen op grint, hooi, bladeren, modder, zand, houtsnippers en nog wat materiaal uit het bos. Vergeet niet om ook een handdoek mee te nemen (en eventueel schonen sokken)!. Wij zorgen ervoor dat je je voeten kunt schoonmaken. De wandeling is voor ouder(s) met hun kind(eren) en beginners. Kinderen alleen onder begeleiding. We verwachten je op zondag 22 mei a.s. vanaf 13.15 uur bij Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4, Stoutenburg (Leusden). De kosten bedragen € 3,00. Aanmelden is verplicht en kan via de website van het Utrechts Landschap, www.utrechtslandschap.nl/infocentra/activiteiten-rond-stoutenburg

Negen blaarkoppen voor Herenboeren Willemshoeve

Frank van Geffen

● Op donderdag 28 april vonden negen koeien een nieuwe plek bij Herenboeren Willemshoeve, op de grens van Soest en Baarn. De keus viel op **blaarkoppen** omdat de Herenboeren dit ras in stand willen houden. Ook speelt mee dat dat ras in vroeger tijden veel te zien was in midden-Nederland.

● Al in de trailer lieten de koeien van zich horen. Toen de deuren eenmaal open waren, stapten de blaarkoppen naar buiten en trokken ze eerst een rondje over hun nieuwe woonplek. Na enige tijd kwam er rust in de kudde en begonnen de dieren te grazen.

● De koeien lopen op het Soester gedeelte van Herenboerderij Willemshoeve, tussen Jachthuislaan en Biltseweg. Hoewel dit ras goed winterhard is, zullen de dieren in de winter toch binnen staan. Het grasland waarop ze lopen, is in dat jaargetijde namelijk erg drassig zodat ze het vertrappen. Bovendien leveren ze in de **winterstal** mest die vermengd wordt met stro. Dat mengsel vindt vervolgens weer zijn weg naar het land waarop de groenten kunnen groeien. Op dit gemengde bedrijf werken de boer en de boerin zo veel mogelijk met gesloten kringlopen.

● De koeien worden overigens alleen voor het **vlees** gehouden, niet voor de melk. Het melken is namelijk te arbeidsintensief voor deze Herenboerderij.

Natuurmoment met...Rianne Maillé

Tekst: Els van Weering

In deze serie, "Natuurmoment met ..." beleven we een natuurmoment met een IVN'er uit onze regio.

Weet jij iemand die je graag in deze serie geïnterviewd ziet? Of wil je zelf wel geïnterviewd worden? Stuur een mail aan els.vanweering@gmail.com.

Foto: Els van Weering

● Rianne Maillé, IVN-natuurgids en in het dagelijks leven psycholoog voor medewerkers van het Prinses Máxima Centrum voor Kinderoncologie, neemt ons mee naar De Wolkenberg, een prachtig natuurgebiedje van Natuurmonumenten aan de oever van de Eem in Baarn.

● Na een zware werkdag geeft een wandeling op de Wolkenberg Rianne nieuwe energie. Als je je wat afsluit voor de ruis van de A1 in de verte, is het er een oase van rust. Het is nog vroeg in het seizoen maar we kunnen op onze wandeling tijdens een koude avond eind maart al genieten van de vrolijke roep van grutto's, tureluurs, Kievieten en scholeksters. In de verte rennen een paar hazen.

Verschraling voor meer biodiversiteit

● Voor Rianne is de Wolkenberg om meerdere redenen bijzonder. Ze heeft het gebied letterlijk in zijn huidige vorm zien ontstaan omdat ze er vanuit haar woonkeuken op uitkijkt. Rianne: „In 2016 is deze kleine Eem-uiteerwaard opnieuw ingericht. Het was een af en aan van bulldozers die klei afgroeven voor de ophoging van de winterdijk langs de Eem. Met de afvoer van de klei is het gebied opzettelijk verschaald. Een schrale grond geeft wilde planten de kans om tot bloei

te komen omdat gras, dat van voedselrijke grond houdt, geen kans krijgt ze te overwoekeren. Natuurmonumenten heeft na de afgravingen zaaigoed uit een ander natuurgebied gehaald om de diversiteit aan planten te bevorderen.” Rianne heeft het allemaal op de voet kunnen volgen omdat ze in 2017 het gebied adopteerde voor haar afstudeeropdracht voor de IVN-Natuurgidsenopleiding.

IVN Natuurgidsenopleiding

● Rianne: „Mijn afstudeeropdracht bestond uit het inventariseren van het gebied door de seizoenen heen, zowel op flora als fauna. Pieter Augustinus, emeritus-professor Fysische Geografie, was mijn begeleider dus bodemonderzoek hoorde daar ook bij. Ik vond het allemaal fantastisch maar ook behoorlijk pittig. De eisen van de opleiding zijn hoog. Zeker als je met zulke experts als Pieter en Jasper Willemsen, ecooloog, mag werken. Dat bracht mij overigens wel heel bijzondere momenten. Ik weet nog dat Pieter en ik een grondboring deden en op circa één meter diepte resten van zeeschelpen aantreffen. Dat is toch wel heel indrukwekkend. Je kijkt zo meer dan duizend jaar de geschiedenis in.”

Pieter Augustinus doet een grondboring op de Wolkenberg.

Foto: Rianne Maillé

Foto: Els van Weering

● We lopen verder en komen een eenzaam fluitenkruidje tegen. Het plantje bloeit al. Dat is vroeg, voor ons beiden de eerste van het seizoen. Rianne vertelt verder over haar andere begeleider, Jasper Willemsen, ecooloog en plantenkenner, met wie ze regelmatig het gebied in ging om te kijken wat er aan planten opkwam. Ze laat me haar eindschrijving zien met indrukwekkende tabellen van plantensoorten, opgedeeld in “ingezaaid” of “spontaan opgekomen”.

● Rianne: „Het is allemaal heel leerzaam geweest. De liefde voor de natuur zat al in mijn genen, mijn opa was boswachter, maar ik ben door de opleiding echt met andere ogen gaan kijken. Ik zie nu zo veel meer. Wat ook zo mooi is aan de opleiding, is dat je gelijkgestemden tegenkomt en samen kunt genieten van de natuur. IVN’ers lopen meestal niet op wandeltempo maar op kijk- en luistertempo, ik vind dat heerlijk.”

● Op mijn vraag hoe ze dit als volleerd gids verder uitdraagt antwoordt Rianne dat ze met veel plezier actief is in de scholenwerkgroep, paddenstoelenwandelingen heeft geïdust en een moederdagwandeling op de Wolkenberg heeft georganiseerd. Het officiële IVN-gidswerk ligt momenteel wat stil maar in eigen kring kan ze het gidsen niet laten. Er borrelt zelfs een idee om de zorgprofessionals van het Máxima-kinderziekenhuis eens mee naar buiten te nemen.

Als ik zorgprofessional was en mijn psychologisch consulent zou me mee het bos in nemen, zou ik daar heel blij mee zijn. Vooral als het iemand zou zijn met zoveel kennis van en liefde voor de natuur als Rianne.

- Meer informatie over de [IVN Natuurgidsenopleiding](#).